

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 23-33. Kladohivatal, Kölesnkönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. Nyomda: Lőw Lipót ucca 19. Telefon: 13-06. Távirat és levélcím: Délmagyarország, Szeged

Csütörtök, 1936 október 8.

Ara 10 fillér

XII. évfolyam, 238. sz.

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3,20 vidéken és Budapesten 3,60, külföldön 6,40 pengő. — Egyes szám ára hétköznap 10, vasár- és ünnepnap 10 fill. Hirdetések (elvétele tartá szerint). Megjelentik hétévente naponta reggel.

Egy korszak lezárul

Gömbös Gyula halálával egy — korszak zárul le a magyar politikai életben. S ezt a korszakot a közérthetőség kedvéért — szegedi korszaknak nevezhetjük el.

Ha azt mondjuk, hogy lezárult egy korszak, nem azt értjük alatta, hogy a kor vezéreszméi lankadtak el s elfáradtak azok a gondolatok, melyek a korszak szellemiségét árasztották ki magukból. A szegedi kor gondolati tartalma s érzelmi színeződöttsége két forrásból táplálkozott. Az új magyar politika szegedi elindulása egyfelől a nemzeti irányzat győzelmét s az országnak és közhatalomnak a magyar polgárság és — higgyük el — a magyar demokrácia javára történt visszafoglalását jelenti, másfelől azonban a szélső jobboldali irányzat felülkerekedését és olyan tevékenységet is a felelőtlen egyesek részéről, amelyekre a nemzeti irányzatnak s a közérdek szolgálatának soha sehol nincs szüksége. S ez a kettőség bizonyos veszélyeket rejt magában. Senki nincs, aki nem a legnagyobb hálával s a legmélyebb tisztelettel emlékeznék meg a szegedi elindulásnak arról a történelmi eredményéről, amelyik visszaállította a polgárság uralmát, az alkotmány tiszteletét, a jogrendet és közrendet s amelyik a nemzeti politika számára nemcsak életlehetőséget, de kizárólagosságot is biztosított, de sokan vannak már, akik a szegedi elindulásnak csak ezt az eredményét kívánják ünnepelni s akik a szegedi elindulás ünnepléséből szeretnék kirekeszteni a szélsőjobboldali politika igazolasát. Államalkotó erők indították el a felszabadítás munkáját s ez az államalkotó erő, történelmi szükségesség akkor is elérte volna célját — s talán kevesebb zökkenővel és kevesebb akadállyal —, ha szélsőjobboldali tényezők a maguk zabolátlan programjával nem állnak azok mögé, akik a nemzet felszabadításának munkájában a történelem parancsát teljesítették. Amit a nemzeti gondolat és nemzeti kötelességteljesítés nagyjai végeztek, azt nem sajátíthatják ki a maguk számára egyes csoportok. A közrend helyreállítását nem ünnepelhetik a közrend megzavarói, azok, akikkel szemben szintén helyre kellett állítani a közrendet. A jogrend restitálásával nem lehet azokat együtt emlegetni, akik később is megzavarói voltak a jogrendnek. A nemzeti politika reneszánszával nem lehet együtt ünnepelni azokat, akik — Apponyi Albertnek a béketárgyalások idején küldött levelére gondolunk —, legsúlyosabb időkben megnehezítették a nemzet érdekeinek védelmét.

Nagyon sokszor lehetett már észlelni azt, hogy a szegedi elindulás ünnepeltjei sorába egyszerűen beálltak azok is, akiknek neveit sokkal jobb volna elfelejteni, mint a glóriás neveikkel együtt emlegetni. S amikor a szegedi korszak lezárul a politikában, ezt a megkülönböztetést élesen és pregnánsan kell bevinni a köztudatba, nehogy az emlékezésben összetartozhassanak azok, amik a valóságban és a történelemben csak időbeli, de nem okozati, összefüggésben állanak egymással. S amikor azt mondjuk, hogy a korszak véget ért, jól tudjuk, hogy nem enyészett el az a történelmi erő, amelyik megteremtette, nem lankadt el annak nemzeti

tartalma s a jogrend helyreállítására irányuló törekvése, de nem erőtlenedett el az a szélsőjobboldali irányzat sem, melynek képviselői a magyar politikában és a magyar történelemben ekkor léptek fel először. A kornak mégis vége van, mert garnitúrájának közhatalmi szereplése Gömbös Gyula kidőlésével véget ért. Vanak és lesznek is szereplői a magyar közéletnek, akik akkor itt voltak Szegeden, de ittlétük inkább geográfiai, mint történelmi jelentőségű volt.

Nagy fények és — nagy árnyékok emlékei fűződnek ehhez a korszakhoz. Tul. közel vagyunk hozzá, hogy adatait történelmi ítélkezés mérlegébe foglaljuk össze, ma még benne élünk az eseményekben és bennünk élnek az eseményei. Szeretnénk természetesen azt, ha ennek a kornak történetéből s szellemi tartalmából csak az folytathatódná, ami a nemzetet szol-

gálja s kifakulna és kihullana minden, ami a nagy nemzeti célok megközelítését gátolja. A jövőndő tisztánlátása előtt a — magunk tisztánlátására van szükség s amikor közel két évtized távolságából nézzük jük mindazt, ami végbement, lerázhatunk már magunkról minden elfogultságot és előítéletet. Gömbös Gyula élete és pályája minden vitán felül példát adhat a nemzet fanatikus szeretetére. Csak az a fanatizmus jogosult, amelyik több kötelességteljesítésre, több munkára, nagyobb áldozatokra kötelez a nemzettel szemben. A fanatizmus korszaka zárul most le s amikor a korszak végén a nagy számadás idején ki- gyomláljuk lelkünkben a gyűlöletnek minden fanatizmusát, a munka, a kötelességteljesítés és áldozathozás fanatizmusát megerősödve és megtisztulva új lángolással és új lelkesedéssel vigyük magunkkal az új kornak új útjaira.

Csütörtökön délben érkezik Budapestre a miniszterelnök koporsója

A holtesztet nagy gyászpompával szentelték be Münchenben — A gyászvonat este fél 11 órakor elindult Magyarország felé

Pártvezérek kihallgatása a kormányzónál

München, október 7. Gömbös Gyula szerdán este elindult utolsó utazására, Münchenből Budapest felé.

A miniszterelnök ideiglenes ravatalát a neuwittelsbachi szanatóriumban állították fel. Az érkezőkoporsóban csak a feje látszik. Szerdán délelőtt a Gömbös-család és környezete még egyszer megjelent a koporsónál, hogy tiszte-

legjen a halott miniszterelnök előtt. A bucsu után a koporsót a császárlépcsőzet oszlopos előcsarnokába vitték. Amikor a díszítés munkájával elkészültek, rohamsisakos katonákból álló diszörtség vonult fel. Délben a repülőgépen érkezett magyar tiszti küldöttség tisztelegte előtte, majd lezárták Gömbös Gyula koporsóját.

Hitler a szertartáson

München, október 7. Délután négy órakor kezdődött a gyászszerartás. Nemsokkal előbb érkezett a bajor királyok régi palotájának legbenső, úgynevezett császári udvarába Hitler Adolf. A nagy oszlopsoros lépcsőház minden oldalát fekete drapériákkal borították be. Délszaki növényekkel díszítették fel az udvart. Középen négy oszlop között

emelvénnyel áll a koporsó.

Az emelvényt vörös bársony borítja. A koporsót magyar nemzeti színű zászlóval borították le. A zászlón rajta van a miniszterelnök özvegyének apró piros rózsákból összeállított keresztje. A katalak lábánál az özvegy dáiákból és piros rózsákból készített fekete-szalaggal átfont koszorúja nyugszik. mellette a miniszterelnök három árvájának fekete-szalagos koszorúja. Valamivel lejjebb látható a magyar kormány és az országgyűlés koszorúja.

A gyászszerartáson megjelentek sorában ott volt Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki a kormányzót és a kormányt képviseli, Sztranyavszky Sándor, a képviselőház elnöke, Sztójay Döme berlini magyar követ, Szabó György müncheni magyar főkonzul, vitéz Szakvály Emil alezredes, a miniszterelnök titkára, Bíró György képviselő, Terbóc Miklós miniszteri osztálytanácsos, a kultuszminiszter titkára, Boros József egyetemi tanár, a

halott miniszterelnök kezelőorvosa, Rácz Jenő altábornagy vezetésével honvédtiszti küldöttség

A német kormány

képviselőiben Neurath külügyminiszter, lovag Epp tábornok, Bajorország helytartója, Scheibert bajor miniszterelnök, Göring légiügyi miniszter nagy katonai kísérettel, továbbá egy gyalogos diszszázlőalj és egy légügyi diszszázad

A gyászünnepséget az evangélikus lelkész imája vezette be, majd rövid beszédet mondott. Ezalatt sorakozott fel az udvaron kívül egy zászlőalj gyalogság és a légi haderő egyik százada.

Ágyutalpra helyezik a koporsót

Az egyházi szertartás után a katonazenekar „Ich hatte einen Kameraden” dalt játszotta. A zene elhangzása után mély csend honolt a nagy udvarban. A kivonuló Hitlert a katonák vigyázzállással, a polgári személyek karfelendítéssel üdvözölték.

A jobboldali kapun közben tüzerüteg vonult be, akik ágyutalpat hoztak, amelyre német tisztek helyezik el a koporsót. A koporsót nemzetiszínű zászlóval borították le, a nagy csendben a zenekar a magyar Himnusz intónálta.

A koporsót lassan, méltóságteljesen hoz-